

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JELLING SEMINARIUM

1955—57

JELLING SEMINARIUM

1955—57

JELLING SEMINARIUM

1955—57

Ved
JOHS. BRIX
seminariets forstander

Jelling Seminarium

er et statsseminarium for mandlige og kvindelige elever. Det er oprettet 1841 og er beliggende ved Jelling statsbanestation.

Lov af 11. juni 1954 angiver i § 1 formålet med seminarieundervisningen således:

Folkeskolens læreruddannelse har til formål at uddanne lærere til hele folkeskolen og de dertil knyttede realklasser og tager tillige sigte på, at lærerne skal kunne påtage sig undervisningen i ungdomsskolen og aftenskolen.

De heri nævnte krav til gerningen som lærer i folkeskolen er i hovedsagen karakteriseret ved § 1 i lov af 18. maj 1937 om folkeskolen, hvori det hedder:

»Folkeskolens Formaal er at fremme og udvikle Børnenes Anlæg og Evner, at styrke deres Karakter og give dem nyttige Kundskaber.

Kristendomsundervisningen i Folkeskolen skal være i Overensstemmelse med Folkekirkens evangelisk-lutherske Lære«.

Disse bestemmelser i folkeskoleloven er yderligere uddybet i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 24. maj 1941 om målet for folkeskolens undervisning, hvori det hedder, at skolen foruden at være kundskabsmeddelende

» . . . bør udvikle og styrke Børnenes Sans for de etiske og kristelige Værdier, give dem Ærbødighed for Menneskelivet og for Naturen, Kærlighed til Hjemmet og vort Folk og Land, Følelse og Fællesskab mellem Folkene og for Samhørighed mellem de nordiske Folk. Skolen maa saaledes bidrage til at give Børnene Idealer, hjælpe dem til at sætte sig Maal i Livet, øge deres Respekt for Oprigtighed i Tale og Adfærd og styrke deres Pligtfølelse. Gennem sund Disciplin læres god Opførsel og udvikles Sans for Orden«.

Gennem bestemmelser som disse er hovedsigtet i seminariets arbejde fastlagt. De unge, der omgås med tanken om at søge læreruddannelse, bør tage dette hovedsigte med i deres overvejelser, inden de beslutter sig til at søge optagelse på seminariet.

Seminariets og øvelsesskolens lærere

Ved seminariet underviser:

Seminarieforstander *Johs. Brix*: pædagogik, kristendomskundskab.
 Seminarielærer *Ejner Blaabjerg*: praktisk skolegerning, metodik. Leder af seminariets øvelsesskole.
 Seminarielærer *Jannik Lauridsen*: naturhistorie, geografi.
 Seminarielærer *Arne Riishøj*: regning, matematik.
 Seminarielærer *Vagn Brøchner*: gymnastik, engelsk.
 Seminarielærer *Iver Christensen*: sang, musik.
 Seminarielærer *Carl Johan Frederiksen*: dansk.
 Seminarielærer *Paul Skjoldborg Kristensen*: kristendomskundskab, tysk.
 Seminarielærer *Marius Nørregaard*: gymnastik, skrivning, tysk.
 Seminarielærer *Leif Ingvorsen*: historie, engelsk.
 Seminarielærer *Anders Hviid*: fysik.
 Øvelsesskolelærer *Henry Bayer*: sløjd, tegning.
 Timelærer fru *Ellen Christensen*: violinspil.

Ved øvelsesskolen underviser:

Seminarielærer *Ejner Blaabjerg*, øvelsesskolens leder.
 Øvelsesskolelærer *Johanne Brøchner Andersen*.
 Øvelsesskolelærer *Børge Garly*.
 Øvelsesskolelærer *Henry Bayer*.
 Øvelsesskolelærer *Michael Christensen*.
 Øvelsesskolelærer *Niels Chr. Christensen*.
 Øvelsesskolelærer *Ulla Birthe Eriksen*.
 Øvelsesskolelærer *Hanne Kjems Simonsen*.
 Timelærer fru *Thora Rosenstand*.
 Timelærer fru *Bodil Christensen*.
 Seminarielærer *Vagn Brøchner*.
 Seminarielærer *Arne Riishøj*.
 Seminarielærer *Marius Nørregaard*.
 Seminarielærer *Iver Christensen*.

Undervisningen i forberedelsesklassen varetages af seminariets og øvelsesskolens lærere.

Lærerne ved Nyboesgades skole i Vejle vejleder 3. klasse i praktik under ledelse af skoleinspektør H. Jessen Bruun. Vejledning i sprogpriktik i mellemskoleklasserne har været givet af lærerne ved Damhavens og Nyboesgades skole.

3. klasse har i årene 1955, 1956 og 1957 i 3 måneder været stillet til rådighed til vikartjeneste i skolerne.

Kursus i lejrskoleundervisning har været afholdt for 3. klasse 1955 på Danebod Højskole, og i 1956 og 1957 på Christianslyst i Sydslesvig. Desuden har hvert års 3. klasse på Centralbiblioteket i Vejle gennemgået et kursus i bibliotekskundskab.

Pedalgerningen varetages af pedel J. P. Thomsen og medhjælperne J. P. Madsen og Aksel Jensen.

Læreruddannelsen

Læreruddannelsen varer normalt 4 år. Aspiranter uden eksamen må desuden regne med ca. 1½ år i forberedelsesklassen. Elever, som har bestået real- eller præliminæreksamen, må i almindelighed regne med 1 år i forberedelsesklassen. Undervisningen finder sted daglig på seminariet eller øvelsesskolen, som regel fra kl. 8—14. Da der er mødepligt, vil man ikke kunne påtage sig ekstraarbejde i undervisningstiden. Iøvrigt vil man ved henvendelse til seminariet kunne få yderligere oplysninger om studiet og dets tilrettelæggelse.

Optagelse i seminariets 1. klasse

For at kunne optages i seminariets 1. klasse kræves at eleven:

- 1) er fyldt 18 år inden 1. marts (evt. 1. juni) i det kalenderår, optagelsen finder sted.
- 2) ved lægeattest godtgør ikke at lide af nogen sygdom eller legemlig mangel, der gør eleven uskikket til at være lærer i folkeskolen.
- 3) fremlægger tilfredsstillende vidnesbyrd om forhold og vandel, herunder vidnesbyrd fra rette vedkommende om, hvad eleven har været beskæftiget med siden sin skolegang.
- 4) opfylder de for optagelse på et seminarium fastsatte faglige forudsætninger (jfr. side 8 fig.).

Iøvrigt er optagelsen afhængig af, om seminariet efter sit indtryk af eleven og dennes modenhed skønner, at vedkommende er egnet til lærergerningen.

Optagelse i forberedelsesklassen

For elever, som ikke har forudgående eksamen, begynder 1. februar et forkursus, som navnlig lægger vægt på undervisning i fagene sprog, matematik, fysik, regning og dansk. Elever, som optages i denne klasse, vil normalt kunne indstille sig til optagelsesprøven juni følgende år. For aspiranter, som har bestået real- eller alm. forberedelseksamen med tilfredsstillende resultat eller på anden måde har erhvervet sig tilstrækkelige kundskaber, begynder undervisningen i forberedelsesklassen umiddelbart efter sommerferien. For at kunne optages i denne klasse må man være fyldt 17 år inden 1. marts (evt. juni) det år, man optages. Ansøgere, som ved real-, præliminær- eller studentereksamen har opnået et særlig godt resultat, kan optages i 1. klasse efter prøve i fagene dansk, regning og kristendomskundskab, hvis seminariet iøvrigt skønner dem egnede til læreruddannelse.

Ansøgere, der ved et skoleårs begyndelse er fyldt 20 år, og som har mindst 2 folkehøjskolekursus af hver 5 måneders varighed eller, såfremt de to kursus er tilrettelagt i sammenhæng, af mindst 8 måneders samlet varighed, kan optages, når de består optagelsesprøven alene i dansk, regning, matematik, naturlære og ét fremmed sprog.

Optagelsesprøven afholdes på seminariet omkring 20. juni. Forberedelsen til prøven kan iøvrigt finde sted på kursus eller privat. Ansøgning om tilladelse til at deltage i optagelsesprøven stiles til seminariet inden den 15. april.

Økonomiske forhold

Da Jelling seminarium er et statsseminarium, er undervisningen gratis såvel i forberedelsesklasserne som i de fire øvrige klasser. Eleverne sørger selv for kost og logi og må ligeledes bekoste anskaffelsen af bøger og andet undervisningsmateriale efter nøjere anvisning af faglærerne. Elever, som ikke kan bo hjemme, lejer som regel værelse i Jelling og spiser paa pensionat. Prisen for værelser er for tiden ca. 50 kr. pr. måned, og for fuld kost betales ca. 145 kr. pr. måned. Mange elever køber dog kun middagsmad (ca. 2,40 kr. daglig) og holder sig selv med tør kost.

Til understøttelse for ubemidlede bevilger staten hvert år et beløb, der efter ansøgning fordeles til eleverne, som regel omkring 1. november. Velkvalificerede, ubemidlede ansøgere vil som regel kunne opnå 2-300 kr. i 1. klasse og i de ældre klasser noget mere. Også forberedelsesklassernes elever kan påregne statsunderstøttelse af omtrent samme størrelse. Desuden opnår nogle understøttelse fra amtsskolefondet i det amt, hvori de hører hjemme. Dansk Studiefond yder laan til enkelte seminarieelever med vel bestået første del. Endvidere vil man kunne søge understøttelse hos C. W. Gerickes legater, Julius Skrikes stiftelse, Egmont H. Petersens Fond og enkelte andre fonds.

Anders Schmidts legat for Jelling seminarium tildelte 1955 elev i 3. klasse Einar Gylling, 1956 elev i 3. klasse Svend Aage Petersen og 1957 elev i 3. klasse Per Gundersen. Hvert år uddeltes 70 kr.

Fru Marie Larsens mindelegat tildelte 1955 eleverne i 1. klasse Jørgen Peder Bollesen og Egon Johannes Hansen Roed, i 1956 eleverne i 1. klasse Christian Pedersen og Karlo Madsen, og i 1957 eleverne i 1. klasse Carl Anton Houllind og Erich Rettig hver en understøttelse på 200 kr.

Seminarielærer Aage Rosenstands boglegat tildelte i 1955 Frode Lind Poulsen. 1956: Søren Viggo Pedersen. 1957: Oluf Stegmann Pedersen.

Selv om der således er mulighed for, at ubemidlede elever i deres seminarietid kan opnå statsunderstøttelse, og enkelte ligeledes gennem seminariet kan skaffe sig lån og mindre legater, må det bestemt tilrådes, at man overvejer studiets økonomiske fordringer, da dette absolut ikke lader sig gennemføre udelukkende ved hjælp af understøttelse og legater.

Optagelsesprøven

Optagelsesprøven afholdes samtidig ved alle seminarier i slutningen af juni måned. Indmeldelse foretages til det seminarium, man ønsker at læse ved. Fordringerne i de enkelte fag fastsættes i seminarieloven således:

Dansk, mundtlig

Der kræves tydelig og forstandig oplæsning af en forelagt tekst, som eksaminanden får lejlighed til at gennemlæse inden oplæsningen. Eksaminanden prøves i elementært kendskab til form læren og sætningslæren.

Der kræves læst 10 danske digterværker fra ældre og nyere tid. Heri kan også indgå værker fra den øvrige nordiske litteratur.

Skriftlig

Stil. Eksaminanden får valget mellem 3 emner af almen art. Der gives 4 timer til besvarelsen. Ved bedømmelsen lægges der særlig vægt på eksaminandens evne til at forme sit sprog og disponere stoffet.

Diktat. Der prøves i et ret vanskeligt stykke prosa, således at der dikteres i 50 minutter og gives 10 minutter til gennemsyn. Af skilletegn dikteres kun punktum.

Regning

Der kræves sikkerhed i regning med hele og brudne tal, metersystemet, procentregning, simpel handelsregning, forholdsregning, delingsregning, simpel blandingsregning, simpel rente, aktier og obligationer, beregning af flader (kvadrat, rektangel, parallelogram, trekant, cirkel og cylinderflade) og af legemer (ret prisme og cylinder).

Til den skriftlige prøve gives mindst 4 af hinanden uafhængige opgaver, hvoraf 1 med rene tal. Der gives 3 timer til besvarelsen.

Kristendomskundskab

Der kræves sikkert kendskab til den elementære bibelhistorie, tilegnet ved læsning af en større fremstilling. Prøven skal vise eksaminandens evne til at genfortælle stoffet og hans forståelse af den historiske sammenhæng. Der kræves ikke ordret gengivelse eller fortolkning.

Historie

Der kræves sikkert kendskab til verdenshistorien og Nordens historie i hovedtræk, tilegnet ved læsning af en fremstilling på ca. 300 sider.

Geografi

Eksaminanden må have kendskab til landenes natur- og kulturforhold med særlig vægt på Norden og Europa og i forbindelse hermed til de for forståelsen nødvendige elementer af den almindelige geografi, således jordens bevægelser, terrænformer, havene, havstrømme, klimatiske forhold og plantebælter.

Eksaminanden må vise sikkerhed i det almindelige navnestof og må kunne benytte kort og globus.

Naturhistorie

I zoologi kræves ret fyldigt kendskab til de vigtigste typer indenfor dyrerigets hovedgrupper.

I botanik kræves sikkerhed i ordnet beskrivelse af højerestående planter, og eksaminanden må kunne bruge en flora. Eksaminanden må kende de almindeligste vedplanter og urteagtige planter ved navn og have kendskab til de almindeligste plantefamilier. Elementært kendskab til planternes stofomsætning kræves.

Hver eksaminand prøves både i zoologi og botanik.

Naturlære

Der kræves et på forsøg grundet elementært kendskab til almindelige fysiske fænomener og begreber.

Stoffet omfatter: Måling af længde, areal og rumfang, vejning, vægtfylde, tryk i vædske, Arkimedes lov, luftens tryk, Mariottes lov, inertiens lov, kræfters sammensætning og opløsning, vægtstangsreglen, tyngdepunkt, arbejde, trisser, talje, vinde, varmelærens grundelementer (udvidelse ved opvarmning, termometre, varmens udbredelse, smeltning, fordampning, kogning, dampmaskinen), magnetisme, statisk elektricitet, elektrisk strøm, spænding og modstand samt deres indbyrdes afhængighed, elektromagnetisme og dens anvendelse, induktion, dynamo og motor, elektrisk belysning, grundelementer af lyd læren og af lys læren.

Matematik

I aritmetik kræves sikkert kendskab til de fire regningsarter med positive og negative hele tal og brøker, potens med hel eksponent (positiv, 0 og negativ), ligninger af 1. grad med 1 og 2 ubekendte (også med bogstavkoefficienter), forhold og proportioner, kvadratrod, kvadratisk ligning, en ligning af 1. grad med 2 ubekendte sammen med en sådan af 2. grad, praktisk logaritmeregning, differens- og kvotientrækker.

I geometri kræves sikkert kendskab til den rette linies og planens grundegenskaber, vinkler, parallelle linier, trekanter, (kongruens, lige- og uligestorhed af sider og vinkler), skrålinier, parallellogrammer, trapez, cirklen, vinklers afhængighed af cirkelbuer, areal af polygoner, ensvinklede trekanter, retvinklet trekant, geometriske steder og konstruktioner.

Engelsk eller tysk

Der kræves god udtale og elementært kendskab til sprogets grammatik. Der opgives statarisk 75 ns. lettere prosastof.

Der prøves i:

- 1) oplæsning og oversættelse af et stykke af de opgivne tekster,
- 2) grammatisk forståelse gennem lettere samtaleøvelser eller sætningsdannelse,
- 3) et lettere stykke ekstemporal.

Musik

Der kræves elementær musikalsk viden og kunnen. Der aflægges prøve i sang samt violin- eller klaverspil.

Sang. Indenfor et pensum af mindst 20 lettere salmer og sange prøves eksaminanden i sang. Der lægges vægt på, at der synges rytmisk rigtigt og rent. Endvidere prøves i gengivelse af en lettere rytmisk opgave, gengivelse af foresungne intervaller samt i nedskrivning af en overvejende trinvis musikdiktat.

Violin- eller klaverspil. Der prøves i lettere skalaer og treklange samt i een eller flere melodier fra pensum. Eksaminander i violinspil spiller endvidere efter eget valg en af disse udenad. Den elementære teknik (instrumentets holdning, bueføring, håndstilling o. s. v.) skal være tilegnet. Eksaminander med særlige forkundskaber kan desuden spille et selvvalgt stykke.

Lærereksamen 1955

1. Aalbæk-Nielsen, Bent, Jelling.
2. Andersen, Aage, Vejle.
3. Andersen, Evald Aasbjerg, Brå.
4. Andersen, Knud Juel, Thyregod.
5. Christensen, Poul Erling, Frisvad, Varde.
6. Clausen, Thomas Weile, Ølgod.
7. Eriksen, Erik Kristian, Give.
8. Hansen, Christian Gaarde, Bølling.
9. Hansen, Jørgen Kristian, Brande.
10. Høegh, Erik Ellemann, Skjold.
11. Jakobsen, Vagn Junker, Vejen.
12. Jensen, Egon Pultz, Lem.
13. Jørgensen, Dirch Gorm, Slesvig.
14. Klausen, Johannes, Grætrup.
15. Larson, Lauritz Printz, Skovby.
16. Nielsen, Knud Søndergaard, Tarm.
17. Nissen, Børge Mads Dahl, Sdr. Stenderup.
18. Nygaard, Ernst, Lem.
19. Pallesen, Erik Karl, Øster Nykirke.
20. Pedersen, Hans Kristian, Tørring.
21. Pedersen, Thorkild Ibsen, Breining.
22. Poulsen, Frode Lind, Jelling.
23. Primdal, Bent, Durup.
24. Runz, Herbert, Kiel.
25. Rode, Ejnar Jensen, Gadbjerg.
26. Sennels, Eigil Christian Halfdan, Ødsted.
27. Skovgaard, Ib, Skive.
28. Søndergaard, Kjeld, Karby, Mors.
29. Sørensen, Ejler Natanael, Vejle.
30. Terkildsen, Søren Nielsen.
31. Winther, Folmer, Flemming.
32. Winther, Frode, Grejs.

Lærereksamen 1956

1. Andersen, Erik, Hjortsvang.
2. Bach, Christian Michael, Jyllerup, Varde.
3. Barsøe, Ole, Vejle.
4. Christiansen, Bent Poul, Hover.
5. Dinsen, Finn Krarup, Østerassels, Mors.
6. Duvald, Rudolf Lauridsen, Horsens.
7. Gylling, Eigil, Viuf.
8. Hansen, Aage, Farre.
9. Hansen, Ejvind Godtfred, Vejle.
10. Hermansen, Ib, Hoptrup.
11. Hovmand, Carl Christian, Købelev.
12. Iversen, Arne Schmidt, Næsby.
13. Jensen, Kjeld Flemming, Vejle.
14. Jensen, Svend Grønbæk, Videbæk.
15. Kok, Gunnar Mølgaard, Bredsten.
16. Madsen, Hans Rud, Ejby.
17. Nielsen, Bent Risager, Vesterlund.
18. Nielsen, Henry, Vejle.
19. Nielsen, Rasmus Gregersen, Hatting.
20. Nissen, Ejner, Hedensted.
21. Olesen, Jørn, Uldum.
22. Pedersen, Harry, Dalbyover.
23. Pedersen, Søren Viggo, Hejnsvig.
24. Plougmand, Oskar Henning, Vejle.

25. Poulsen, Peter Yde, Hornstrup.
26. Rasmussen, Orla, Flakkebjerg.
27. Steffensen, Johannes Buus Jungersen, Kaas.
28. Thøfner, Hugo Konstantin, Stouby.
29. Thranæs, Flemming, Hinnerup.
30. Zeilmann, Friedrich Johann, Slesvig.

Lærereksamen 1957

1. Andersen, Boye, Vonge.
2. Andersen, Peter, Uldum.
3. Christensen, Karl Erling, Løsning.
4. Dam, Niels Jørgen, Barrit.
5. Danielsen, Knud, Brovst.
6. Gottlieb, Bent Nicolai, Vejle.
7. Grimstrup, Peter, Vejle.
8. Hansen, Anders Serup, Rindsholm.
9. Hansen, Jørgen, Bogense.
10. Hansen, Mathias, Hedensted.
11. Jacobsen, Bent Ejnar, Vejle.
12. Jensen, Flemming Roar, Bredsten.
13. Jensen, Kurt, Vejle.
14. Jepsen, Hans Martin, Røjle.
15. Jessen, Søren Leo, Jelling.
16. Jørgensen, Ernst Overby, Staurby, Middelfart.
17. Kirkeby, Kaj Nielsen, Jelling.
18. Kjær, Jens, Jelling.
19. Kristensen, Villy Valentin, Thyregod.
20. Mouritsen, Svend Nørgaard, Daugaard.
21. Nielsen, Andreas, Brørup.
22. Nielsen, Børge, Jelling.
23. Odgaard, Jens, Karby, Mors.
24. Olsen, Finn Bjerregaard, Esbjerg.
25. Pedersen, Frede Christoffer, Barrit.
26. Pedersen, Oluf Stegmann, Vejle.
27. Petersen, Svend Aage, Møllerup, Silkeborg.
28. Rasmussen, Erland, Hesselager.
29. Steffensen, Erik, Gadbjerg.
30. Sørensen, Haldor Storm, Viborg.
31. Tolstrup, Richardt Koefoed, Vejle.
32. Veirup, Kjeld, Jelling.